

No. 10

**BUDUJMY
OJCZYZNĘ
zgodą i pracą!**

KALENDARZYK

- 8 N. Seweryna Op.
- 9 P. Marjann P. M.
- 10 W. Agatonny P. W.
- 11 S. Horonaty P. HIP
- 12 C. Henryka B.W.
- 13 P. t. Werouiki i Gr
- 14 S. Hillarego

REDAKCJA

w ŁODZI

**Al. Kościuszki 41
TELEFON 28.**

Wzrost prenumeraty:

w Łodzi

Kwartalnie Mk. 945.
Miesięcznie „ 315.
za roznośnienie
55 mk. miesięcznie
Z przez. poczt.
Kwartalnie mk. 1160
Miesięcznie „ 385
poza Łódź egz. 18

w Ameryce

dolara miesięcznie
Konto Pocztow. Kasy
Oszczędności 60.594.
Należność pocztowa
opłacona ryczałtem.

ROZWOJ

DZIENNIK POLITYCZNY SPOŁECZNY I LITERACKI

Wtorek 10 stycznia 1922 roku.

Z Warszawy ogłoszenia do Rozwoju przyjmuje wyłącznie „Reklama Polska Jasna 10”
Za terminowe wychodzenie ogłoszeń i ofert administracja nie odpowiada.

GRAND - KINO

Dzisiaj premiera!

Wielki film amerykański!

JEJ KAPRYSY

Dramat w 6 akt. wytm. „SELZNIK” w New Yorku
ze znakomitym **CONWAY TEARLE**.

Słynny chirurg dr. Matthews, postanowiwszy wyczołgać się z praktyki poświęcić się całkowicie badaniom naukowym, wyznacza swoim następcą młodego asystenta swego dr. Carringtona. Pewnego dnia, kiedy dr. Carrington wyjechał na miasto do willi swej narzeczonej Marion, w szpitalu zaszła potrzeba dokonania natychmiastowej, bardzo poważnej operacji. Dr. Carringtona zawiadomiono telefonicznie o grożącym pacjentowi niebezpieczeństwie i proszono o natychmiastowe przybycie do szpitala. Piękna Marion, pragnąc zatrzymać narzeczonego, nie wspomniała mu o zleceniu telef. i dr. Carrington ku wielkiemu zdumieniu kolegów i swego patrona nie przybył na wezwanie. Dopiero po kilku godzinach dowiedział się prawdy i rozgorączony lekkomyślnością swej narzeczonej, która unie możyła mu dalszą praktykę w mieście, zrywa z nią i udaje się na jedną z wysep podzwrotnikowych, celem prowadzenia tamże specjaln. badań naukowych. Gdy po roku rozeszła się wiadomość, że dr. Carrington zginął tragiczną śmiercią, podczas szalonej burzy na oceanie, Marion postanowiła udać się na poszukiwanie byłego narzeczonego. Dziwnym zbiegiem okoliczności dostała się na samotną wyspę, na której od roku przebywał Carrington, pracując wytrwale nad swym epokowym wynalazkiem. Narzeczoną przyjął nader niechętnie i nie komunikował się z nią przez pewien czas wcale, lecz wreszcie stara miłość odżyła w jego sercu na nowo i młoda para powraca do kraju, aby rozpocząć nowe, szczęśliwe życie.

77B1

Wyniki głosowania na Wileńszczyźnie.

Według wiadomości nadesłanych nam z Wilna dzisiaj telefonem (12 m. 20 w nocy) definitywnego obliczenia głosów jeszcze nie ukończono. Jednakowoż w Wilnie już ustalono zwycięstwo Centralnego komitetu wyborczego, (blok narodowy) który żąda bezwzględnie przyłączenia do Polski. Na listę tego bloku padło zgórą 31000 głosów czyli 75 proc. Skutkiem tego z Wilna lista narodowa osiągnęła 14 miejsc na 19 mandatów. Żydzi mimo targów z rządem polskim głosowali.

Na prowincji zwycięstwo bloku narodowego jest zapewnione, jakkolwiek nie jest tak przeważające jak w samym Wilnie.

Ogółem prowincja oddała 55-65 procent swoich mandatów blokowi narodowemu.

7 WARSZAWA 9 (wp) Skutkiem depeszy i informacji prywatnych otrzymanych z terenu wyborczego iż większość głosów polskich padła na Blok narodowy (tj. za wcieleniem Wileńszczyzny). Czynniki miarodajne już od bywają narady z narodową demokracją, celem pozyskania jej dla federacji Wileńszczyzny z Polską a zaprzuszczeniem połączenia

Związek polaków Prus Wschodnich w Olsztynie nie otrzymał legalizacji swego związku od landratury.

Odnosi się on z sekurem do władz wyższych w Królewcu:

Władze te będą musiały zatwierdzić statut, bacząc iż polacy mogą zastosować te same szykany wobec Niemców w Polsce.

LIDA (wl) Zwyciężyła lista Bloku Narodowego wyzyskując 68 procent wszystkich głosujących.

Wilno (wl) Uprawnionych do głosu w całej Wileńszczyźnie było 370000.

WILNO (wl) W miastach głosowało średnio około 75 procent; po wsiach około 40-50, a to skutkiem wielkiego oddalenia lokalni wyborczych oraz mrozów.

WILNO (wl) Aresztowano tu W. Studnickiego, znanego aktywistę, który zdzierał afiszę bloku narodowego, sam będąc kandydatem lewicowców z listy N. 2

WILNO (wl) W mieście rozeszła się pogłoska iż rosną kolejarze, chętnie przyjmowani do służby przez dyrektora Landsberga w Wilnie, rozmyślnie wykoleili jeden z pociągów specjalnych wiozących głosujących na wybory do Wilna. Gdyby pogłoski okazały się prawdziwymi, winowajców należy surowo ukarać a pana dyrektora wywalić ze służby, ponieważ ministerjum kolejowe już kilkakrotnie go wzywało do przyjmowania kolejarzy narodowości polskiej, którzy nie mają chleba!

WILNO (wl) Podnieść należy, jak zawsze niedbalstwo władz, które niedopuszczyły do głosu około 2000 osób przybyłych z różnych okolic Polski na głosowanie, skutkiem niewciągnięcia ich na listy.

Wszystkie papiery zostały w porę wysłane pocztą—ale widać zawiniła poczta. Rozżaleni urzędnicy twierdzą iż kto chce psa uderzyć, ten kij znajdzie.

WARSZAWA 9 (wl) Dzisiaj od 4 pop. do 10 w. odbywało się posiedzenie Rady ministrów w związku z depeszami, nadchodzącymi z terenu wyborczego.

Wbrew zapowiedziom, Naczelnik Państwa z powodu choroby nie udał się do Wilna celem oddania głosu.

WARSZAWA (wp) Gen. Żeligowski bawi w stolicy. Był przyjęty przez Nacz. Państwa, Skirmunta, ambasadora Francji i innych

(wp) Min. spraw zagran. p. Skirmunt domagał się od Naczelnika Państwa podpisania nominacji 2 delegata polskiego do Ligi Narodów. Gdy Naczelnik odmówił, minister wręczył premierowi prośbę o dymisję. W ciągu dnia wczorajszego jednak sprawa ta uległa zmianie i p. Skirmunt pozostaje na stanowisku. Spodziewać się należy, że dzisiaj stronnictwa prawicowe nosią interpelację w tej sprawie w Sejmie. Odpowiadać będzie osobiście p. Skirmunt. 2

WIADOMOŚCI POLITYCZNE.

(wp) Do Warszawy przybył z Moskwy p. Edward Zalewski, przewodniczący polskiej delegacji reatracyjnej. (8)

(wp) Ministerstwo spraw zagranicznych otrzymało informacje, że komisarz rosyjski dla spraw zagranicznych Cziczerin, składając postępowanie w Moskwie życzenia noworoczne dla rządu polskiego, ponownie stwierdził pokonanie istniejących trudności w stosunkach polsko rosyjskich. (8)

(wp) Bawi w Warszawie poseł polski przy rządzie niemieckim p. Skrzywski, oraz b. poseł rosyjski w Bukareszcie p. Koziell—Poplewski, który wskutek zwinięcia placówki rosyjskiej znalazł się bez zajęcia i stara się o posadę posła polskiego. Popiera go energicznie prawica.

(wp) Bawiący w Warszawie poseł polski przy rządzie francuskim p. Zamojski odbył szereg konferencji z wybitnymi osobistościami dyplomatycznymi. (3)

STRACONE ZACHODY MIŁOŚCI.

Powszechnie stwierdzonym jest faktem, iż żydzi są najlepszymi anglikami w Berlinie, najlepszymi francuzami we Włoszech a najidealniejszymi Niemcami u nas.

Naturalnie nie możemy w czambuł tak osadzić wszystkich naszych żydów, gdyż poważna część społeczeństwa żydowskiego znowu zezuje na Kreml, skąd by chętnie importowała pewną ilość współwyznawców, celem pchnięcia na drogi „postępu“ białogwardyjskiej Polski. —

Narazie pobożne życzenia naszych hurtowników i detalistów pozostają na nasze szczęście, jedynie w sferze grzechów popełnianych myślą i mową — gdy przed konsekwencjami nierozważnego uczynku broni ich narazie pewna obawa przed niezbyt wersalskim wychowaniem naszego społeczeństwa. —

Tem nie mniej jednak niebezpieczeństwo od tej strony jest poważne i nigdy go lekceważyć nie należy, tym bardziej iż tylko mała garstka Polaków zdaje sobie jasno sprawę z tego, gdzie szukać przyczyn niezwyklej rozbieżności poglądów naszego społeczeństwa.

Jeżeli zważymy, iż Rzeczpospolita ma 27 milionów ludności, a z tego około 4 milionów żydów, około 3 milionów minimum obcych narodowości — pozostaje, dobrze licząc, 20 milionów Polaków.

Z tych wyliczyć należy około 11 milionów malfabetów, stanowiących jak wiadomo podłoże na którym przeważnie wegetuje i doradza się warstwa żydowska. Z pozostałych 9 milionów należy co najmniej około 5 milionów odliczyć na rzecz t.zw. „żydowskich wujków“ socjalistów i wszelkiego innego autoramentu postępowców, plujących na dzikie przesady bolskie, a nie znajdujących ani słowa zarzutu wobec talmudu, to pozostanie około 4 milionów Polaków jasno uświadamiających sobie niebezpieczeństwo.

Mamy tu 4 przeciwko 4-tem, a zważymy czy bogactwa żydowskie i ich stosunki zarówno z Anglią jak i z Australią, zarówno z Natanem jak i Mendel sohnami — dziwić się nie należy, iż walka z nimi idzie oporem. —

Z powyższych cyfr jasno wynika, iż największym antysemitą jest ten, kto zwalcza u nas analfabetyzm oraz krajowego wyrobu postępowców, którym trudno się pogodzić z poglądem, iż ekspropiacja na rzecz ludu oraz swoją nie jest prawnym środkiem regulującym życie społeczne.

W ostatnich dniach mamy do zanotowania dwa ciekawe tricki które by chcieli przeprowadzić synowie Izraela, mianowicie targi w sprawie wileńskiej, oraz kampanja naszej „postępowej“ prasy przeciwko Francji. —

O pierwszym nie byłoby co mówić, gdyby nie dziwne dwuznaczne stanowisko naszego rządu. Owóż z okazji sprawy Wilna, żydzi wileńscy wzamian za oficjalne (sic?) przyjęcie udziału w głosowaniu, prawdopodobnie wrogiego państwu, gdyż tajność głosowania wyklucza wszelką jego kontrolę, domagają się koncesji tego rodzaju w całej Polsce — jakich nie mają w żadnym cywilizowanym kraju, a więc oczywiście wykluczamy tu Rosję i Litwę.

W żadnym cywilizowanym kraju nie znalazłby się minister, (oczywiście za wyjątkiem Rosji i Litwy), któryby na tych podstawach chciał pertraktować.

U nas a jakże, nie tylko pertraktowano, nie tylko udzielono pozwolenia na przyjazd do Wilna żydowskiemu agitatorowi z Litwy Rozenbaumowi, — ale nawet udzielono pewnych oficjalnych obietnic.

Nie możemy dopuścić do tego, aby jedynie z tej racji, iż ktoś jest żydem, miał być traktowanym z specjalnymi względami i uprzywilejowany specjalnymi prawami.

Jest to bezprawie — i tego rodzaju metody rządzenia, mogą wzbudzić niepotrzebne reminiscencje doszukiwania się związku między

dziy interesem a religią. —

Co zaś się tyczy ataków koalicji postępowo-żydowskiej przeciwko Francji, rzecz ta jest zupełnie zrozumiała o ile przypomniemy sobie uchwały kongresu żydowskiego w New - Jorku, gdzie niedwuznacznie przyjęto jako program znieszenie niepodległości Polski, a co zatem idzie o poróżnienie ją z Francją i — wydanie na pastwę Niemiec.

Sztuka ta mogła by się udać jedynie w tym wypadku — gdyby społeczeństwo polskie istotnie cierpiało na paraliż postępowy — jednakże zdaje się, że wszystkie ostrzeżenia przed „niebezpieczeństwem francuskim“ są zgóry skazane na zagładę i stanowiąc będa w współżyciu żydów z nami piękny acz bezpożądny rozdział „straconych zachodów miłości“.

A. S.

Białorusini i ich kierownicy.

Oblicze polityczne wileńskich białorusinów którzy dzieła się tutaj na dwa wyraźnie zarysowane odłamy zaradnicze, doskonale przebiega z odbytych przez nie zjazdów.

Pierwszy z nich, to zjazd „sielabników“, albo inaczej „Związku krajowego“, stojącego pod wodzą Pawła Aleksyuka. Grupa ta stoi na stanowisku wcielenia do Polski, atakowując protestując przeciwko podziałowi Miśszczyzny na mocy traktatu ryskiego oraz żąda pewnej autonomii w zakresie życia kulturalnego, ściślej mówiąc szkolnictwa.

Grupa ta, nie posiadająca jednak mocnego oparcia, pragnie gorliwie, zwłaszcza w powiecie oszmiańskim i stara się o to, by jej postawie dostali się do zgromadzenia orzekającego.

Ten zjazd „Związku krajowego“ usiłował rozbić białorusinów, inspirowani z Kowna przez „rząd białoruski“ Łastowskiego, co im się jednak nie udało. W wyniku swych narad zjazd powziął uchwały przychylnie dla Polski i wysłał szereg depesz do przedstawicieli rządu polskiego. Z uchwał tych najważniejszą była decyzja wzięcia udziału w wyborach, w których mają nadzieję przeprowadzić z Oszmiany 2 lub 3 postów.

Ci sielabnicy, wydają pismo „Jedność“, drukowane czcionkami łacińskimi.

Ich przeciwnicy, rozporządzający znacznymi funduszami, przesyłanymi z Kowna, wydają około 5 pism, jak „Krync“, „Białoruskiej Zwon“, „Białoruskija Wiedomości“.

Ekspozyturą ich wpływów i terenem wybitnie antypolskiej działalności tego odłamu białorusinów jest „Wileński związek kooperatyw“. Silna ta organizacja skupia w sobie kilkadziesiąt stowarzyszeń spożywczych na terenie Wileńszczyzny i województwa nowogrodzkiego.

Kto umie patrzeć trzeźwo na życie, ten wie bardzo dobrze, jaką rolę polityczną odgrywać może taki związek kooperatyw, mający do rozporządzenia ogromne zapasy środków żywności.

Widać jednak, gospodarka w „Wileńskim związku kooperatyw“ pozostawiała wiele do życzenia, skoro głośno zaczęto mówić w tonie „Związku“ o ogromnych nadużyciach. Na skutek tego zwołano zjazd, który się odbył w dniach od 28 do 30 grudnia r. ub.

Zjazd nie zdolał dokonać tego, co zamierzali jego inicjatorzy, bo nie tylko pozostawiono „Wileński Związek kooperatyw“ przy dotychczasowym kursie politycznym, ale nie zdolano nawet skłonić zgromadzenia do potępienia zarządu, aczkolwiek musiał on podać się do dymisji.

Kurs polityczny dotychczasowy udało się zachować i nadal jedynie dzięki temu, że „Wileński związek kooperatyw“ posiada liczną i specjalnie dobranych instruktorów, pozosła-

jących pod kierownictwem „ministra białoruskiego“, p. A. Smolicza. Jakże zaś są tendencje zarządu, widać między innymi i stał, że „Związek“ onlaca poza innymi niejakiego Budźkę swego członka zarządu, który zbiegł do Kowna, a uczynił to dla uniknięcia aresztowania go przez defensywę polską, mającą do woli jego antypolskiej działalności. Budźko, oczywiście, działalności swej nie zaniechał. (2)

Pewną miarą tego czynu jest politycznie „Wileński związek kooperatyw“, niech będzie fakt, że na jego czele stoją tacy ludzie, jak Krasnowski, b. moskal, później ukraiński „diplomata“, a obecnie „działacz“ białoruski, dalej wspomniany już Smolicz, litwin Wielecki, ks. Adam Starkiewicz, redaktor „Kryncy“, Czyżewskij, spiritus movens „Związku“, dawny roszanin, podający się teraz za białorusina i inni.

Jaką zaś gospodarkę uprawiał b. zarząd „Wileńskiego związku kooperatyw“, widać było ze stawianych mu na zjeździe zarzutów. Oto fałszował on rachunki, prowadził niedozwolone operacje pieniężne, co zaś najważniejsze, to ukrywał on cukier, otrzymywały z departamentu apro wizacji dla nieistniejących kooperatyw, a szeroka wiał go na stronę przy lada korzystnej sposobności.

„Zarówność“ zarządu jednak na tym się nie wyczerpywała, bo nawet cukier, otrzymany dla kooperatyw istniejących naprawdę, nie był im do tarczany. A „zaczyn“ „Wileński związek kooperatyw“ piekł przy tym ogniu jednocześnie dwa pieczenie: oto buntował on ludność przeciw rządowi polskiemu, nazywając go macochą, nie dbając o potrzeby białoruskich pasierbów, a sprzedając i ten cukier na pasek łączący „przyjemne z pożytecznym“, bo i Litwie, wsiarającej go, się wysługiwał i w pierze porasiał.

Gospodarka tego rodzaju oburzyła smac nie wyczerpywała zupełnie z uczciwości członków „Związku“, bo zjazd zakończył się tym, iż 13 kooperatyw, w skład „Związku“ wchodzących które wystąpiły z żądaniem potępienia tak ładnie postępującego Zarządu, a celu swego nie osiągnęły, opuściły zjazd i przyłączyły się do organizacji polskiej, a mianowicie do „Związku stowarzyszeń spożywców ziemi wileńskiej“.

Tak się prezentuje ta placówka antypolska w ziemi wileńskiej. Warto by bliższą zwrócić na nią uwagę. Ze władze wileńskie zupełnie tego nie rozumiały, dowodzi tego aż nadto wyraźnie stosunek ich do „Wileńskiego związku kooperatyw“, który dopiero nie dawno uległ zmianie.

Faktem jest bowiem niezaprzeczonem, że „Związek“ ten cieszył się bardzo dużym poparciem władz wileńskich, poczynając już od zarządu cywilnego ziem wileńskich, którego szefem apro wizacji, D. Korkatał był niedługo przed

płatnym członkiem „Wileńskiego związku kooperatyw“.

Popierali także „Związek“ b. dyrektorów departamentu aprowizacji t. zw. Litwy środkowej, pp. Wacław Iwanowski, białorusin, i Babianski. A chyba ludzie ci powinni byli wiedzieć najpierw o gospodarce zarządu „Związku“, potem zaś o jego wybitnie nam wrogich dążnościach. (5)

Min. Skirmunt przeciw włączeniu Wileńszczyzny.

WARSZAWA Korespondent krak. „Kur Codz.“ donosi że Min. spraw. zagr. Skirmunt na konf. prasowej oświadczył, że jakkolwiek wynik głosowania już teraz jest widoczny i większość znaczna oświadczy się za połączeniem z Polską, a ze strony jednak francuskiej zwrócono rządowi polskiemu uwagę, aby zjednoczenie z Polską nastąpiło na zasadzie dwustronnej umowy między krajem autonomicznym a Polską. Min. Skirmunt stwierdził, że w każdym razie unikać należy uchwał, mających znaczenie inkorporacji, gdyż w tym tylko wypadku unikniemy protestów ze strony mocarstw. Ewentualnemu protestowi Litwy Kowieńskiej nie należy przypisywać głębszego znaczenia politycznego.

Również koła ziemiańskie z Litwy Środkowej po dłuższych obradach i zbadaniu sytuacji wypowiedziały się podobno za ściśłym związkiem z Polską, lecz przeciw inkorporacji, gdyż chcą pozostawić wolną drogę dla ewentualnej federacji z Litwą Kowieńską. (?) (7)

Powstanie na G. Śląsku?

KATOWICE. „Kur Krak“ donosi z Katowic, iż nadchodzą coraz częstsze pogłoski, że w dniu wkroczenia wojsk polskich na Górny Śląsk przygotowują Niemcy zbrojne wystąpienie. W związku z tem w Katowicach i wogóle

w polskiej części Górnego Śląska widać wiele bojowców niemieckich.

Urzędowego potwierdzenia tej wiadomości brak.

Walki Karelji z bolszewikami.

Zatarg Karelji z bolszewią trwa dalej część oddziałów karelskich które cofnęły się pod naporem dużych sił bolszewickich przeszły granicę fińską i zatrzymały się w Mogriac Miejsowość ta leży o 40 kilometrów od granicy. Słaba załoga fińska nie mogła stawic

HOTEL
„POLONJA-PALACE“
w ŁODZI
dobrze ogrzany w dzień i w nocy.

8-5 B

czoła i cofnęły się do Linsvaave. Rząd fiński wystosował w tej kwestji silny protest do Szwecji. Napięcie w Finlandji rośnie.

Konferencja w Cannes

BERLIN (wł) Na interwencje przedstawicieli Anglii i mimo protestów Brianda i Pheujsa (Belgja) Rada najwyższa postanowiła zaprosić przedstawicieli Niemiec narazie do Paryża.

Od dziś rana odbywa się narada ministerjalna w Berlinie celem zajęcia stanowiska w sprawie tego nowego kroku sprzymierzonych.

BERLIN (wł) Niemcy postanowiły wysłać delegację do Cannes. W skład delegacji wejdzie dr. Rathenau, sekretarz stanu Schreder, sekretarz stanu Bergman, radca tajnych Trendelburg, radca legacji Martinsa,

sekretarza stanu Hirsch, sekretarza stanu Fischer. Delegacją wyjechała już do Paryża.

BERLIN (wł) Przedstawiciel Anglii zażądał od Niemców wpłaty 60-70 milionów mk. złotych, za poczet długów wojennych 20 procent od podatku wywozowego oraz 500 milionów kosztów okupacyjnych

BERLIN (wł) Prasa amerykańska donosi iż udział Ameryki w obradach w Cannes jest więcej niż pewny.

Na zjazd wyjadą sekretarz stanu Hughes, sekretarz stanu dla handlu Hower przedstawiciel min. finansów Melo i gubernator Banku amerykańskiego Harding.

Manifestacja z braku pracy w Warszawie

Wczoraj o 11 godzinie rano przed urzędem państwowym pośrednictwa pracy na placu Wawelskim w Warszawie zebrał się tłum ludzi około tysiąca osób złożony z bezrobotnych lub demobilizowanych żołnierzy.

Część wdarła się do biur z okrzykiem: —Żądamy pracy.

Przy natłoku pękła barjera i przewrócił się stół w biurze. Jakiś agitator, żyd podburzył tłum, aby zamykali okienka wiodące do

kancelarii, a potem dał sygnał do okrzyku: —Nie chcemy wyjeżdżać, nie chcemy rąbać drzew w lasach.

Następnie agitatorzy pociągnęli tłum przed ministerjum pracy. Tu już agitacja zniknęła.

Tłum wysłał delegację do ministra Darcwskiego, gdzie żądano rozpoczęcia robót związanych z dworcem głównym i węzłem kolejowym.

Pan minister uspokoił manifestantów.

Teoria Darwina i filozofja Nitschego.

(odczyt prof. Petrażyckiego.)

Na czym polega nauka nadmiernie sławionego i porównywanego z Kopernikiem i Newtonem Darwina? Co to jest descendencja, pochodzenie, czyli transformizm gatunków, których niezmienności bronili i uzasadniali Linneusz i Cuvier? Jaki wpływ wywarły na rozwój botaniki, embriologii, paleontologii, a następnie na religję, filozofję, moralność etykę a wreszcie politykę rozwijane dalej przez uczeni Darwina jego zasadnicze myśli: że wszystkie gatunki podobnie jak człowiek, pochodzą w równej linii od jednej prostej formy, z której w przeciągu długich wieków rozwijały się stopniowo gatunki obecnie istniejące?

Na te pytania starał się referent możliwie jasno i dobitnie odpowiedzieć.

Według teorii Darwina, opartej na doborze naturalnym i walce o byt doczesny, powstawały z prostej, pierwotnie przez Boga stworzonej, formy, bardzo skomplikowane organizmy zarówno roślin jak zwierząt i ludzi. Wszystkie twory różniły się według prawa Maltusa w geometrycznej progresji, ale potrzebne dla nich pożywienie tylko w arytmetycznej i dlatego konieczna jest wśród nich walka o byt, a zwłaszcza między osobnikami tego samego gatunku. W tej walce słabsze osobniki giną, a lepiej zastosowane do warunków bytu wydalają w następnym pokoleniu jeszcze lepsze. Ważnym jest pod tym względem zjawisko mimiki, t.j. zastosowanie organizmu i jego cech do środowiska, w jakim dany osobnik żyje, ażeby mógł być narażony na niebezpieczeństwa, zagrażające życiu przed dojściem do okresu płciowej dojrzałości.

Opierając się na teorii walki o byt, wprowadza Heckel z nauki Darwina wnioski

przeciwne religii: że niema żadnej celowości w naturze, tylko namiętna walka o byt chociaż Darwin podobnie jak Newton swoim prawem ciężenia i ruchu planet udowodnili najwyraźniej istnienie przemądrej i wszechdobrej Istoty, która zbudowała ten świat jako do brze nakręcony zegar i niepotrzebujący żadnego popychania.

Ale moralność chrześcijańska jest przeciwną walce i gwałtom, których wymaga postęp i rozwój szlachetnych gatunków, usuwających bez miłosierdzia słabsze. Te zasady doprowadził do awantury poeta-filozof Nitsche i jego koryfeusz Gerard Hauptmann. D'Annunzio, Sudermann i Maeterlinck w literaturze, a w polityce Bismarck i wszyscy narodowi zapalczywi współcześni.

Tuż referent objaśnia swój pogląd na rozwój prawa z jednej strony, jako wynik siły i władzy, z drugiej jako proces psychiczny i teoria psychologiczna.

Prawo intynicyjne oparte na indywidualnie uznawanej powadze i prawo pozytywne zmieniają zarówno psychikę jak i przekształcają charakter dlatego różniamy trzy stopnie rozwoju psychicznego prawa.

Pierwszy to niewolnictwo, drugi to ustroj kapitalistyczny, w którym wszystko opiera się na własnym, osobistym interesie, a trzeci to socjalizacja.

W ciągu wieków, ponieważ psychika się zmienia, więc i prawo musiało się do niej dostosować, ale to się nie obeszło bez rewolucji: humanizmu przeciw porządkowi teokratycznemu średnich wieków, liberalizmu przeciw despotyzmowi i niedoszłej rewolucji w Rosji. Wszystkie one spowodowały straszne walki w Niemczech, Francji a wreszcie całej Europie i Azji

Ważnym czynnikiem umoralnienia i wychowania jest religia, której nie wymyślił ktoś, ale ona powstała wśród wszystkich narodów jako genialne zastosowanie prawa, z którym walczą wciąż nowe idee i wszyscy krytycy istniejącego porządku.

Przed każdą też rewolucją występowała

szermierze nowych haseł zarówno w starożytności, filozof grecki Kalikles i sofisci, wprowadzający na miejsce starych bogów panteizm, jak w średnich wiekach Luter, a w nowszych Rousseau i najnowszych czasach Tolstoj. Ci wszyscy krytykują stare prawa zwyczajne, moralność i religię i starają się wrócić w codziennym życiu do naturalizmu.

Kiedy, zaś utracą podstawy prawne i moralne, natenczas ratują się zasadami estetyki, rozwoju nauk i filozofji, co jest bardzo znamienym objawem upadku społecznego i immoralizmu. Estetyka bowiem przybiera różne formy dekadentyzmu, negacji przeszłości a uwielbiania przyszłości: passizm i futurizm.

Ponieważ ona lubi wielkość i siłę, dlatego przedstawiciele wybujałej estetyki uważają wszelkie prawa, moralność i religię jako konieczne dla tłumu, ale zbyt słabe dla silnych nadludzi. Taką teorię głosił już w starożytności Kalikles, a rozwodził ją tylko poeta-filozof Nitsche. Te zasady głosił w polityce Macchiavelli a przeprowadził z żelazną konsekwencją kanclerz niemiecki Bismarck i jak w polityce na wielką skalę nie uznawano żadnych zasad etyki ani religji, tak w mniejszym zakresie uważano je za rzeczy należące do życia prywatnego, a nie mające nic wspólnego z życiem publicznym. Tak się powtarzał ten imoralizm estetyczny stereotypowo w ciągu wieków, a znalazł swój dobitny wyraz w stosunkach politycznych niemieckich i przede wszystkim we filozofji nadczłowieka, który chwali zbrodnię a potępia zasady i nie waha się nazwać prawdą fałszu, o ile on jest potrzebny w walce o byt, uzasadniając swoje poglądy naukowo teorią doboru naturalnego i walki osobników Darwina.

Chcąc swoje poglądy uprzystępnić ogółowi słuchaczy posługiwał się referent różnymi porównaniami i objaśnieniami, które pod względem gramatycznym i w sposobie wyrażania troszke jeszcze z rosviska, razily czułem ucho, czule na piękność polskiej mowy.

W. Jasiński.

Z KRAJU.

CAŁA MENAŻERJA W WIĘZIENIU.

Lwowska „Gazeta codzienna” donosi, że w więzieniu znajduje się już cały sztab małorusińskiej roboty konspiracyjnej, a mianowicie „Woli” i „Kuma”. Należeli do niego: Jarosław Czyż (pseudonim Sokół), Osiab Kobierski (Osiab), Wasyl Kuczabski (Jastrzeb), Dymitro Paljew (Sup), Stefan Fedak, Franciszek Szyk (Wampir), Michał Małczak (Zazuł), B. Mandryk (Jaskółka), Mikołaj Sekret i Piaton Rii (Orzeł).

Losowanie osoby, która miała wykonać zamach na naczelnika państwa, odbyło się 23 września r. b. o godz. 11-tej w nocy w kawiarni rusińskiej „Republika”, w hotelu „Narodna Moskynnyca”.

LEKKOMYSLNY KONWOJENT.

Z powodu likwidacji urzędu podatkowego w Niemirowie, w Małopolsce, przewożono wczoraj na pięciu furach kasy depozyta do urzędu podatkowego w Rawie Ruskiej. Kiedy konwojujący urzędnik Fidek pojechał naprzód (?), żeby przygotować kwatery, jeden z chłopów, wiozący dwie kasy, wjechał do rowu. Całopi arzucili kasę na ziemię i pojechali dalej.

Skoro policja z Rawy Ruskiej przybyła na miejsce wypadku, kasa już znikła. Znajdowały się w niej kaszkie kasy oszczędnościowej na milionowe sumy. Czterech chłopów, podejrzanych o kradzież kasy, aresztowano.

JAK UKARAĆ TAKIE NADUŻYCIA

Przegląd Wieczorny* podaje, że w dyrekcji odbudowy w ministerstwie robót publicznych w Warszawie wykryto ogromne nadużycia. Cały szereg instytucji i fabryk, jak np. cegielnie i tartaki — istniał tylko na papierze. Zakłady te były fikcyjne, ale sumy, jakie ze skarbu państwa płynęły na ich utrzymanie, były aż nadto rzeczywiste. (8)

ZAROBKI GÓRNIKÓW W WIELICZCE.

Polski Związek zawodowy chrześcijańskich górników w Wieliczce w uzupełnienie naszego artykułu z 29 zm. „Dlaczego kilo soli kosztuje 90 mk.?” — prosi nas o zaznaczenie w przedmiocie zarobków górniczych, że w listopadzie z. r. tylko kilkunastu factorych robotników zarobiło miesięcznie od 50 tys. do 100 tys. mk., a nie wszyscy, jak ogłoszono. Robotnicy salinarni w Wieliczce zarabiają przeciętnie od 10000 do 35,000 mk. bez aprowizacji (?). Dyrekcja salin usuwa wprawdzie emerytowanych urzędników, a w nich miejsce pełnią służbę młodsi ludzie, nawet delegaci PPS. (8)

Czego chcą żydzi.

Prasa żargonowa donosi, że w tych dniach odbył się w Polsce Zjazd Poale—syonistów. Zjazd uchwalił 21 punktów żądanych przez tę cią międzynarodówkę, nie zgodził się natomiast na zrzeczenie się swego programu pałesijnskiego. (8)

Walka z jedwabiem.

(w) Sprawa opieczętowania towarów jedwabnych w Warszawie zakończyła się tem, że zwrócono je wszystkim detonom, uwalniając ich od odpowiedzialności, ponieważ dowiedzieli, że kupili je w kraju, a nie zagranicą. Natomiast odpowiedzialni będą hurtownicy, o ile zostanie stwierdzone, że sprowadzili je z zagranicy nielegalnie. (8)

SAMOBÓJSTWO DZIENNIKARZA.

„K. Por.” donosi, że w hotelu Europejskim w Lwowie popełnił samobójstwo Włodzimierz Ortyński, dziennikarz lwowski Ortyński pozostał w kare, w której wyjaśnia, że świat jest zbyt niesprawiedliwy, by na nim dłużej przebywać. Praw-

Fedak i towarzysze.

Sledztwo w sprawie zamachu Stefana Fedaka na Naczelnika Państwa i wojewodę Grabowskiego, ciągnące się już od trzech miesięcy, zostało wreszcie ukończone, a akta odesłane do prokuratury państwa. Sledztwo to przedstawiało pod pewnym względem lukę, z powodu braku dwóch głównych współuczestników zamachu, t. j. niejakiego Palia i Kuczabskiego i dlatego nie mogło zastać ukończony. Wczoraj w noc dopiero uzupełniony został komplet grupy Rusinów, która spowodowała zamach, wybierając Fedaka, jako narzędzie do wykonania swoich zamysłów. Pierwszy brakujący, niejakie Osiab Kobierski, został przed tygodniem aresztowany podczas zebrania konspiracyjnego, a w chwili wkroczenia policji na owe zebranie, akademicy ruscy powzięli dwie rezolucje:

W pierwszej z nich wyrazili uznanie Fedakowi za jego „heroiczny” czyn przez wykonanie zamachu, wskutek czego sprawa ruska zyskała rozgłos za granicą; (bardzo wątpliwy Red.) w drugiej zaś rezolucji uchwalili podziękowanie dla dra Stefana Fedaka, ojca sprawcy zamachu i dla dra Wasyla Szczurata, którzy z poświęceniem siebie podurzymali zamach.

Spowodowana tem policja rozwinęła w ostatnich dniach nadzwyczajną energię i dalszej nocy udowodniła, że dwaj brakujący do zupełnego zakończenia śledztwa współuczestnicy zamachu Kuczabski i Palij przebywali w murach konsystorza metropolitalnego u św. Jura, gdzie swego czasu aresztowano kongres komunistyczny, przystąpiła z zachowaniem wszelkiej ostrożności do ich aresztowania.

Zastawiona zreszcie zasadka udała się policji w zupełności i obaj przytrzymanii Polij i Kuczabski odstawieni zostali do aresztów policyjnych. W zamachu główną rolę obok Fedaka odgrywał Kuczabski. On to w dniu zamachu chodził po ulicach Lwowa w mundurze majora wojsk polskich i pod osłoną tego munduru ułatwił Fedakowi dostęp do ratusza. Podczas rautu Kuczabski jako major W. P. przechadzał się w towarzystwie Fedaka przed ratuszem i czuwał nad nim, postrzymując go na duchu, Kuczabski będzie odpowiadał jako współwinny w zamachu. Stwierzono, że obok Fedaka Kuczabski, Kobierski i Palij kierowali całą akcją. (5)

Ujęcie bandyty kolejowego.

Kilka dni temu w nocy napadło kilkadziesiąt uzbrojonych bandytów na pociąg towarowy na linii Sirzemierzyce—Sosnowiec.

Bandyci—jak nas informują—weszli na tor kolejowy, przyczem jeden z nich przebrał się w mundur kolejarza, pojął dawać znaki czerwona latarką, aby pociąg stanął.

Maszynista przypuszczając, że rzeczywiście na linii jest niebezpieczeństwo, zatrzymał pociąg na miejscu.

Wówczas człowiek w mundurze kolejarza podszedł do maszynisty i oświadczył, że w nie dalekiej odległości pękła szyna, do naprawy której już przyjechali robotnicy.

Tymczasem reszta bandytów zakradła się do kilku wozów, rozbijwszy u nich przednie drzwi i począł wyciągać na plant kolejowy zwoje skóry i sukna.

Zrabowany łup pakowali bandyci natychmiast na przygotowany samochód, stojący nie daleko toru kolejowego.

Atoli służba kolejowa zauważyła wkrótce podejrzane szmery, a jeden z konduktorów podszedł w kierunku rabujących bandytów.

Rabusie, widząc niebezpieczeństwo, porzucili część łupu, przygotowanego już do załadunku na samochód i zaczęli gwałtownie uciekać.

Kilku z nich dobiło rewolwerów i zaczę-

ło strzelać w kierunku służby kolejowej — na szczęście bezskutecznie.

Po kilku minutach strzelaniny bandyci znikli wraz z samochodem w ciemnościach.

Teraz dopiero spozrzeżono fortel bandytów. Niezależnie zawałomono policję, która też natychmiast przeszukała gruntownie okolicę.

Podczas tych poszukiwań udało się kilku z owych bandytów ująć wraz z ich hersztem, którym jest osławiony już z tego rodzaju wypraw Bronisław Adam.

Jak się dowiadujemy, policja wadła przytem na trop szeroko rozgałęzionej organizacji złodziei kolejowych, którzy dotąd grasowali bezkarnie po drogach koleowych.

Wartość skradzionych materiałów przeważyła 16 milionów. Część już zdobytą odebrać

(7)

Przemysł i handel

— Ciepła warszawska z dn. 9 bm.

4% Listy ziemskie	285	Dolary St. Zjed.	2700 2850
„ za 100 rub	285	Marki niem.	16.25
„ m. Warsz.	282	Franki franc.	250
8% obl. m. Warsz.	—	Funt	— — —

Czeki i wpłaty.

Belgia	222 271	Londyn	12075 19930
Berlin	16.25 16.50	Nowy Jork	2790
Gdańsk	15.20	Paryż	252.60
Praga	43 43.50	Wiedeń	42

Akcje:

Bank hand.	2225	Ostrowiec	4675
„ „ Dyskont	2575	Radzki	1935
„ „ Kredyt	2750 2800	Staracnowice	3923
„ „ Zjed. z. pol.	—	Zyrardów	— 5300
Cukier	1275	Borkowski	1210
Drzewo	—	Zegluga	1450
Lupop.	2350	Jabikowsey	11 5
		Naita	1800

Z ostatniej chwili.

Wybory w Wilnie

Dzień wyborów do Seimu wileńskiego przeminął, jak wielkie święto. O godzinie 11, komisarz wyborczy p. Zabierzowski zakomunikował pierwsze otrzymane wiadomości o wyborach w poszczególnych okręgach.

Udział ludności w głosowaniu przedstawia się następująco. W obwodach południowej Wileńszczyzny głosowało 75 proc. ludności, w okręgu trockim jeszcze więcej, w Landwarowie 95 proc. przy licznych udziałach żydów. W obwodzie święciańskim niektóre wsie litewskie nie głosowały, natomiast białoruskie przyjmowały liczny udział. W okręgu oszmiańskim wies sora wiała się dobrze, w mieście nieco gorzej wskutek stanowiska żydów; ogólnie w okręgu tym głosowało w każdym razie przeszło 50 proc. ludności. W powiecie lidzkim niektóre obwoły bardzo dobrze były reprezentowane, słabo zaś obwoły starowski, ozorkowski i kołojenewski.

Wsie litewskie nie głosowały w gminach estryńskiej i ejszyckiej oraz w powiecie trockim w gminach oranskiej i olkienickiej. Oczywście całokształt wyniku wyborów będzie można obliczyć dopiero w poniedziałek.

Sądząc z obserwacji, w Wilnie większość żydów wstrzymała się od głosowania. Znaczną przewagę uzyskał zdaje się Komitet Centralny. Natomiast Odrodzenie nie przeprowadzi prawdopodobnie żadnego posta. W wielu miejscowościach zwycięża rada Siraży Kresowej. W Wilnie socjalista zdobędą do 10,000 głosów, bezpartyjni około 3,000, gdyż znaczna część Ligii Robotniczej głosuje wbrew swemu zarządowi za komitetem Centralnym. Postępowcy zdobędą nieco więcej głosów, dzięki przyjeźdnym. Nadto Komitet Centralny może liczyć na 25 tys. głosów najmniej. Są to jednak tylko luźne przypuszczenia, jakie można było ustalić na podstawie obserwacji przedtem głosowania, za nim ogłoszone będą oficjalne wyniki wyborów. (8)

Lucja z Kurowskich Wysoka

6. 7 p.
w wieku lat 73
po długich cierpieniach opatrzona św. Sakramentami zmarła dn. 8 stycznia o 4 pp.
Wyprowadzenie drożych nam zwłok z domu przy ul. Włoborskiej Nr. 40 n. stary cmentarz katolicki odbędzie się dziś o 3 pp., o czym zawiadomienia strokana
74B1 Rodzina.

Podziękowanie.

Wszystkim którzy w dniu 8-go stycznia oddali ostatnią usługę 4. 7 p.

Janinie Domańskiej

a przodewszystkiem duchowieństwu, harcerstwu i koleżankom zmarłej, składa serdecznie Bóg zapłatę
dl Stroskana Rodzina.

Ci, co walczyli za Ojczyznę.

Dowódca 29 dywizji plechoty generał Osikowski wydał następujący rozkaz:

Zołnierze! Zdając sobie sprawę z niezmiernej ciężkiej sytuacji państwa, w jakiej znajduje się Polska i w poczuciu, że armia, ten kamień węgielny naszej państwowości, w każdej potrzebie, nie tylko wojennej — musi ratować swą Ojczyznę — rzuciłem pomiędzy Was myśl dobrowolnego opodatkowania się na rzecz skarbu państwa by, uprzedzając uchwalenie przez Sejm daniny, dać dowód, że wojsko gotowe jest zawsze nie tylko żyć i krew, lecz i mienie swe na ołtarz Ojczyzny złożyć. (1)

Z dywizji została zebrana suma 1,725,914 mkp., na którą złożyły:

Sztab dywizji i oddziały podległe bezpośrednio:

podległe	367,700 mkp.
76 p. p.	401,851 "
80 p. p.	423,134 "
81 p. p.	83,727 "
29 p. a p.	205,502 "

Pieniądze te zostały dnia 12 grudnia 1921 roku wpłacone do P. K. K. P w Wilnie do dyspozycji skarbu państwa na cenę mającej być uchwalonej daniny.

Zarówno oficerowie jak i szeregowi hojnie i chętnie dali, co mogli, dali często nawet więcej, niż mogli, odmawiając sobie przyjemności, a nawet odejmując sobie kawałek chleba ust, pozbawiając się papierosa.

Tym czynem ofiarnym dowiedliście zrozumienie swego zaszczytnego powołania żołnierskiego, dowiedliście gotowości ponoszenia ciężarów, jakie kładzie na Was odrodzona Ojczyzna. (7)

Dziękuję Wam w imieniu Najwyższej Służby Narodowej.

Rozkaz ten przeczytał przed frontem kompanji, baterji, szwadronów.

D-cy dołożą starań by odnis tego rozkazu otrzymał w miarę możliwości każdy ofiarodawca, celem odesłania do domu rodzinnego, by rodzice lub krewni widzieli, jak szczerze ich synowie pojmują obowiązki obywatelskie.

(—) Osikowski

Gen. ppor. i dowódca 29 dywizji.

Minister spr. wojsk. gen. por. Kazimierz Sosnkowski, przyjąwszy tak ofiarny czyn do wiadomości, polecił wysłać do d-wa 29 dyw. plechoty następujące pismo.

„Oficerom i szeregowym 29 dyw. plechoty składam serdeczne podziękowanie za ich gorący patriotyzm i wysokie poczucie obywatelskie, wyrazem czego jest złożenie tak okazałej kwoty na rzecz skarbu państwa ze skromnego uposażenia żołnierskiego”. (5)

— Do encyklopedji Mejera.

(as) Województwo Łódzkie otrzymało od Państwowej Związku Niemieckich Inżynierów Pożarniczych w Berlinie pismo z prośbą o przesłanie kilku danych o stanie pożarnictwa naszego, a mianowicie: 1) Czy są w nas oddziały straży ochotniczej w tem znaczeniu jak w Niemczech? 2) czy oddziały straży ochotniczej są liczebne? 3) jak są one oceniane pod względem swej wartości? 4) czy są tak zwane oddziały przymusowej straży pożarnej? 5) czy należą do składu armji, 6) czy są organami cywilnymi (jako funkcjonarjuszami gm. mi), 6) czy są oddziały zawodowej straży pożarnej? 7) kto ponosi koszty ich utrzymania? 8) czy są władze lub urządzenia publiczne, które się zajmują pożarnictwem (cos na kształt angielskich „Fire Prevention Comitee”) Powyższe dane potrzebne są do nowego wydania leksikonu Mejera. (3)

— Węgiel w zaprowiantowaniu.

(as) Począwszy od poniedziałku dnia 9 b. m. cena sprzedażna węgla w Wydziale Zaprowiantowania Miasta została obniżona do 1700 mk. (3)

— Magistrat pracuje nad... uchwałą podatkową.

(as) Oddział podatkowy Magistratu opracowuje projekt statutu podatku od lokali. Podatek będzie wymierzony w stosunku do powierzchni komornego. Właściciele domów, zamieszkujący w swoich domach będą płacić odpowiadającą sumę wartości czynszu, zaś fabryki za zabudowę i ilość metrów kwadratowych zajmowanych przez fabrykę. Wszelkie przywileje nienumerowane od podatku będą zwołowane. (3)

— Jeszcze podatek.

(as) W związku z przejęciem przez miasto Wydziału Weterynaryjnego opracowuje się obecnie projekt podatku od uboju bydła, celem pokrycia kosztów powyższego Wydziału. (3)

— Jeszcze groźba o podatek.

W sprawie podatku od obrotu produktami przemysłowymi przypomina się iż takowy dotyczy wszystkich przedsiębiorstw przemysłowych, posiadających świadectwa przemysłowe od I do VI kategorii. Uchylił się od powyższego karani będą grzywną wynoszącą 20-krotną należność obowiązującą podatkową, oraz połączoną do odpowiedzialności sądowej za ustrycie stanu rzeczywistego. (3)

— Podatek na budowę teatru.

W tych dniach wprowadzona zostanie skłádka, uchwalona przez Radę Miejską a zatwierdzona przez M. S. Wew. dla budowy gmachu teatru miejskiego. W związku z powyższym zaznacza się, iż pociągana zostanie opłata za jednorazowe passe-portout na cały sezon lub rok 2500 mk. od książeczki 1000 marek a od każdego biletu wolnego wejścia 10 mk. A od powyższej opłaty wolne są tylko bilety urzędowe. Do biletu dolicza się 10 proc. na koszt kapuścęgo, oraz 5 marek od każdego biletu opłaca właściciel. Impresarja przyjezdni dopłacają jeszcze prócz powyższego 3 proc. od dochodu brutto. Zaś właściciele restauracji, cukierni i t. p. placą ryczałtowo 20 proc. od sumy pobieranego od nich przez miasto podatku.

Szkoda, że jest mroź trzaskający, bo Inżby się rozpoczęła budowa teatru polskiego, chociaż konkurs nie ogłoszony! (3)

— Z rozpaczy.

Do VII-go komisariatu P. P. zgłosił się Jan Michalak i zameldował, iż zamieszkała wraz z nim przy ul. Nowo-Cegielnianej Michałina Piuta otrula się jodyną. Przybyła na miejsce wypadku policja usłyszała słowa denatki: „I tak nie będę żyć, chcę umrzeć”. Zwezwany lekarz pogotowia udzielił Piucie pierwszej pomocy. (2)

— Z dramatów powojennych.

(as) Dnia 4 kwietnia 1919 roku w Pabjanicach policjant Szczepan Packi zauważył leżącą na ziemi niejaką Józefę Mastalerzową w stanie nieprzytomnym.

Packi odesłał nieprzytomną kobietę do

szpitala i udał się do komisariatu zameldować o wypadku. W drodze spotkał Aleksego Mastalerza, który oświadczył mu, że zabił swoją żonę i idzie oddać się w ręce władzy, przy czym wręczył Packiemu sztabę żelazną, mówiąc, że nią właśnie uderzył żonę. W komisariacie Mastalerz oświadczył, iż żonę chciał zabić dlatego że podczas jego pobytu na wojnie ta ostatnia stała się prostytutką, a obecnie nie tylko, że nie chce do niego wrócić lecz namawia swych kochanków, aby go zbili. Powróciwszy z niewoli i dowiedziawszy się o postępowaniu żony, chciał jej, ze względu na dziecko, przebaczyć, lecz ta nie zgodziła się na to więc pogodził się ze swym losem i dziecko zatrzymał przy sobie. Gdy jednak dnia 4 kwietnia zaczęli go dwaj nieznajomi mężczyźni i łącząc go nieprzyzwoitymi wyrazami zapytali czego on chce od swej żony, Mastalerz złał się o swoje życie, pobiegł do komisariatu, gdzie oznajmił, iż napadli na niego jacyś nieznajomi ludzie i skoro chcą mu coś złego zrobić to nich lepiej żona zginie z jego ręki, po czym wybiegł z komisariatu i spotkawszy jakiegoś żyda, wiozącego żelastwo, porwał mu z worka sztabę i skierował się ku domowi. Spotrzedłszy na ulicy żonę, która skazywała na niego palcem rzucił się na nią i uderzył ją w głowę sztabą, a gdy upadła uderzył ją jeszcze raz czy dwa.

Józefa Mastalerzowa zeznała na śledztwie iż podczas pobytu męża na wojnie z powodu braku środków utrzymania oddała się prostytutce, a dziecko umieściła u swej matki Ewy Kubiakowej. Dowiedziawszy się o powrocie męża i zabranii przez niego dziecka, udała się do rodziców męża w nadziei pojednania się z nim, lecz ten ostatni oświadczył jej, że nie chce z nią żyć a dziecko wbrew jej woli postanowił zatrzymać przy sobie. Po kilku dniach dowiedziała się od osób nieznanych jej z nazwiska iż mąż zamierza ją zabić.

W dniu wczorajszym w nieobecności Mastalerzowej, która według słów Aleksego Mastalerza wyjechała z kochankiem niewiadomo dokąd. Po przesłuchaniu świadków Sąd wydał wyrok, skazując Aleksego Mastalerza na 6 miesięcy więzienia, zaś po zastosowaniu amnestji karę zmniejszono mu do połowy.

— Umundurowany łapownik.

(as) W dniu wczorajszym Sąd Okręgowy w Łodzi pod przewodnictwem sędziego Cynarskiego w trybie porządku uproszczonego rozpoznał sprawę z oskarżenia Stanisława Wolskiego o to, że przywłaszczył na siebie samowolnie tytuł urzędnika Urzędu Walki z Lichwą. W dniu 8 grudnia otrzymał od Anny Piechockiej łapówkę w kwocie 1000 marek.

W sprawie tej pomiędzy innymi w charakterze świadka stawał Konstanty Górski, który będąc badany pod przysięgą zeznał, że w piątek przed aresztowaniem Wolski był u niego w mieszkaniu od godz. 4-ej do 7-ej wieczór, następnie razem wyszli i rozstali się na rogu Zachodniej i Cegielnianej o godz. 7 m. 45, oraz że Wolski został aresztowany w niedzielę.

Zbadana w charakterze świadka Katarzyna Szymkowiak zeznała, iż Wolski był w sklepie Piechockiej i otrzymał od niej łapówkę na pewno w piątek pomiędzy 6—7 wieczór, a w niedzielę widziała jak aresztowano owego urzędnika.

Anna Piechocka zeznała, iż Góreckiemu wręczyła łapówkę.

Wobec powyższego pociągnięto do odpowiedzialności Konstantego Górskiego, lat 48, za krzywoprzysięstwo i skazano na 1 rok więzienia. (8)

— Nauka. Dzisiaj we wszystkich szkołach rozpoczyna się nauka dzieci i młodzieży. Również i na kursach wieczorowych rozpoczną się od dzisiaj wykłady. (8)

Janina Splanowska utraciła swój paszport zagraniczny zagubiona w dn 31-12 1921 Łódź 185-3

Rosiak Marjan zagubił kartę bezprawnego ur. opu wyd. w P. K. U. w Łodzi 183-4

Zaborowska Anna zagubiła paszport niemiecki w Czopnach 17-3

Zagubił paszport niemiecki wydany z gm Brudzew z Kalskiej na imię Maksymilja na Lubuskiego 184-3

Zagubiono dowód osobisty wydany przez Komendę Pol. Państw na m. Łódź dn 13 XI 1920 r za Nr 690-7. Yl na imię Marji Jaksch 173-3

Wonecka Michalina Lipowa 6 zagubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi 187-3

Pyc Antoni Słazka 70 zagubił paszport rosyjski wydany w Chojnach 161-3

Skraczono dwa paszporty rosyjski i polski wydane w gminie Bruss na imię Józefa Melchankiewicza 170-5

Witulska Helena i Grażyna utraciły 17 zagubiona paszport niemiecki wydany w Łodzi 172-3

Dziś
Premjera!

Dziś
Premjera!

Ach, milcz serce, milcz....
Muzyka A. Berezowskiego.

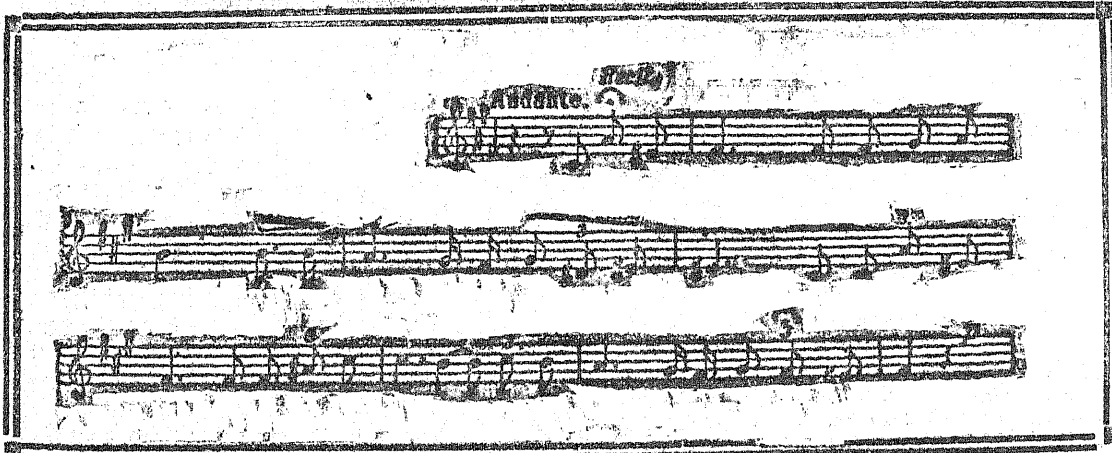
SŁOWA A. A. FRENKŁA

Tęsknota, żal i wciąż ból i lęk,
Jak wir fal do Cię mknie serca jęk,
A gdy czarna noc się swą moc dokoła
Wtedy łzy i złe sny zsyła mi!

Ach, milcz serce, milcz! nierusz dawnych ran
Złudnych nie goń szczęścia fal,
W słodkim śnie ukój ból, ukój żal!

O doło zła, czyż do dna mam pić gorzyc tą?
A więc rwij życia nić,
Daj mi zeznać snu, ten mój ból głęboki w gro-
I tam śnić, wlecznie śnić! (bie skryć)

Ach, milcz serce, milcz i t. d.

Jubileuszowy obraz wytwór. Ermoljewa w Moskwie
(Skazka lubwi dorogoj)

BAJKA
O MIŁOŚCI

Potężny dramat w 6-u aktach, osnuty na tle znanego romansu cygańskiego
„Ach, milcz serce, milcz!”

W rolach głównych WIERA CHOŁODNAJA,
Maksimow, Połoński, Runicz,

Panow, Chajdarow, Chudalejew i inni

Reżyserja: A. G A R I N,

Orkiestra i śpiew pod dyrekcją p. M. Chwata.

Passé partout, out-of-the-ordinary i prasowych nieważne.

Nuty

powyższego romansu do nabycia przy kasie KINA.
Dochód ze sprzedaży nut przeznaczony jest na rzecz Inwalidów Wojennych.

Drzewo i węgiel

z dostawą do domów po cenach niskich, poleca
DOM HANDLOWO - PRZEMYSŁOWY
St. Kulagowski i S-ka
Łódź, Przejazd 42 - 44. Telefon Nr 495. 21dc

"POLSKI WĘGIEL"

— Sp. z ogr. odp. —
Kilińskiego 60 tel. 173
poleca
Drzewo Opałowe

w ładunkach wagonowych
i detalicznie ze skł. u. P3

MĄCZKĘ **S**YROP KARTOFLANY
pięć wszech jakości i w najlepszej gatunku poleca
69B2

TECHPOM
Sp. Akc.
WARSZAWA
Warecka Nr 10
tel 101 96.

LUBELSKA FABRYKA DROZDZY i SPIRYTUSU
STANISŁAWA WRZODAKA
w Łodzi
odda wyłączność sprzedaży drożdży
na Łódź i okolice.
Zgłoszenia prosimy kierować do fabryki.
65B2

Smoła dachowa,
Smar do wozów,
Oleje cylindrowe i maszynowe
dostarcza na miejscu w ładunkach wagonowych
Fabryka Smarów i Przetworów Chemicznych
"F E S M A R O L"
Wyłączna sprzedaż na Rzeczpospolitą Polską
Włodzimierz Faicman
Warszawa: ul. Koszarna Nr. 28/3
telefon Nr. 256-45. 70B2

Szkoła Tańca W. LIPINSKIEGO
Piotrkowska 108.
Do rozpoczynającego w bieżącym tygodniu **KOLKA**
ZAMKNIĘTEGO przyjmę jeszcze kilka panów. 66B2

Z powodu uruchomienia kolejki Zgierz Ozorków są zaraz do sprzedania 2 samochody, marki "Pierce Arrow" na 20 osób i "Beriet" na 36 osób. Władomości w Ozorkowie, cukiernia Feira. 78B3

Zanętego świadectwo kupna kluczy karj z gwiazdą białą na czole, z pętlą białą na lewej, tylniej n.d.e. Klucz kupiona od Jankla Cepelińskiego.

Odnieść zagubione świadectwo do Andrzeja Pawelczyka na ul. Młynarską 39.

Z powodu zmiany interesu sklep kolonialny z wyrobioną klientelą, świetnie prosperujący, z dobrym punkcie. Wraz z mieszka. do sprzedania ul. Ogrodowa 32. 75-2S.

DOKTOR SOŁOWIEJCZYK
(choroby dzieci)
powrócił
Andzjoła 4. 67d4

chcicie zaoszczędzić
Pieniężny, to proszę odwiedzić firmę SZMECHYL I ROJNER, Łódź, Piotrkowska Nr 100 i filja 167, tam można podczas wyprzedarzy bajecznie tanio kupić. Modne palta damskie 15.000, 12.000. Suknie 5.000, 4.500. Spódniczki 2.500 1.800. Paletka dla chłop. i dziewcz. 7.000, 6.000 5.000. Jesionki 22.000, 18.000.
Eleganckie suknie 15.000, 11.000.
76-1S

Zaginął
Pies - wyżeł
do polowania, biało brązowe plamy. Łaskawy znalazca zechce przyorowadzić go za wynagrodzeniem Wanze Or a 13 40K9

OSOBA
starsza inteligentna muzykalna ze znajomością języka francuskiego umiejąca gotować, zupełnie bez rodziny, poszukuje zajęcia u pojedynczej osoby. Łaskawe zgłoszenia przyjmujcie „Rozwój” sub „Starsza inteligentna” 902K

Potrzebna służąca
do dwóch osób do wszystkiego umiejąca gotować. Kandydatki lubiące spokój i porządek zgłoszą się mogą tylko ze świadectwami do adm. „Rozwoju” 899K?

Uczeń wyższego kursu gry skrzypcowej ma jeszcze godzinę wolną Oferty w Rozwoju sub Skrzypce (903K)

Dr. S. KANTOR
specjalista chorób wenerycznych i skórnych.
Ul. Ewangelicka 2. Godz. przyjęć od 9-2 i od 6-8.
Panie od 5-6.
5sK1

Szybkie i tanie **zdjęcia do paszport.** wykonywują zakłady fotograficzne „A. B. C.”, ul. Przejazd 1, i ul. Kilińskiego 13. 869K

Dr. med. P. BRAUN
POŁUDNIOWA 23, noworoc. Spec. chorób wenerycznych i skórnych i moczopłuciwych, przyjm. 10-11 4-8. 847-B 17

Kupuje meble
dzwany maszyn do szycia lustro, ubrania, plusze oraz sprzęty domowe A. WAJCMAN Dzielna 19 w sklepie. 692K-

KUPUJĘ
oryginaly złoto, srebro perły, diamenty, stare zęby, garderobę, płacę ceny najwyższe.
Constantynowska 7, prawa strona. I piętro. Z. Anon

Dnia 4 b. m. w Izbie skarbowej w wydziale patentowym zagubiono portfel z niewielką gotówką i dowodami na imię Czesława Czajkowskiego zamieszkał go przy ul. Przejazd 86 m. 3. Uczciwego znalazcę uprasza się o zwrot tylko do kumentów. 103-?

pacholek Władysław zagubił kartę bezterminowego urlopu wyl. w Łasku. 90-2

Gasiorkiewicz Władysław Paniska 53 zagubił paszport polski wydany z gminy Wlesielów pow. Kolz 186-3

Zagubony został duplikat paszportu Nr 151 wydany w dniu 6 VI 21 r w Kleszczowie na nazwisko Paulina Braszynska z Burakowskich Łaskowy znalazca raczy oddać przy ul. Gdańskiej 112 u gospodarza domu. 165-3

Lis Antoni zam przy ul. Rozwojowskiej 17 zagubił kartę po wiania rocz 189: go wydania w P K U 51-pj Strz Kan -3

Zaginął paszport niemiecki wydany w Łodzi na imię Stanisław Kucuskiej 184-3

Marianna Radomska zagubiła paszport rosyjski wydany w gminie Sępólno pow. Koło 187-5

Dobersztajn Erwin zagubił kartę bezterminowego urlopu wydaną przez oficera Evidencyjnego w Zgierzu 194-3

Henryk Gudler zagubił paszport niemiecki wydany w Łodzi 195-

Zaginął paszport niemiecki wydany w Łodzi na imię Zygmunta i Jana Dymkowskiego 194-3

Zaginął paszport niemiecki wydany w Dobrzec pow. Kaliska na imię Marcjanny Michera 180-3

pyć Władysław zagubił paszport niemiecki wydany w Łodzi 191-3

Łuszkiewicz Eryk zagubił paszport niemiecki wydany w Łodzi 191-3

Roman Nosinski zagubił kartę powołania wyd. przez P K U w Łodzi 68-2

Drobne ogłoszenia:

Kupno i sprzedaż:

AAA Kupię meble dywany garderobę maszyny do szycia futra płacę najlepiej Benedykta 19 4527-4

AA Meble sypialnie stołowe kuchnie szafy łóżka stół krzesła oraz inne sprzedaje Przeździecki Piotrkowska 108 168-10

A Szafy łóżka materace stół krzesła bielizniarkę otomano kredens sprzedam tanio Sienkiewicza 59 olcyzna 2 wejście 2 piętro mieszkania 28, 200-2

A Meble, łóżka, szafy, nocne szafki sprzedaje najtaniej A. Kaczorowski Piotrkowska 35 w podwórzu. 3

A Meble szafki sprzedaje najtaniej Kaczorowski Piotrkowska 35 (w podwórzu) 154-2

Bardzo tanio do sprzedania urządzenie sklepowe i ogrzewacze ze specjalnymi węgielkami do nóg, rak, karot i t. p. ul. Sienkiewicza 76 Wagner. 145-6

Bryki towarowe pojedyncze rowagi pojedyncze parokonne sprzedam Kilińskiego 28 60-5

Dubeltówki okazynie na składzie. Reperacje wszelkiego rodzaju bronii wykonuje Marjan Nazdrowicz skład i warsztat bronii ul. Piotrkowska 17 w podwórzu. 197-6

Duży wybór majątków ziemskich gospodarstw rolnych domów w różnych punktach miasta willi fabryk interesów handlowych i t. d. ma biuro Fortuna które każe kupno i sprzedaż rażąco szybko i solidnie Łódź Wólczańska 165 róg Karola 155-2

Do sprzedania dom drewniany 14 mieszkań wiadomość Pomorska 127 sklep. 150-2

Domek o 2 mieszkania do sprzedania w Widzewie ul. Arzybowa 9 wiadomość Ślązka 10 m 5 przy stacji Chojny 123-5

Domek mały i sklep do sprzedania tanio wiadomość Cmentarna 20 w sklepie. 157-1

Do sprzedania łóżko debowe z materacem stół komoda szafa Kilińskiego 90 w sklepie. 168-2

Do sprzedania sklep spożywczy lub urządzenie nadające się do pierwszorzędnego sklepu Grabowa 53 wiadomość gospodarza 159-6

Do sprzedania elegancki frak i garnitur tuzurkowy nowa jedwabiu na średni wzrost oraz kożuszek Kilińskiego 98 m od g 4 do 7 wiecz 92-2

Jabłka i gruszki suszone sprzedaje na pudry i fanity Słowiańska 25-63 223-1

Jest do sprzedania suka Dobryman wiadomość Główna 51 Kowalski 105-2

Kupuje złoto srebro wszelką biżuterję garderobę używaną t. d. Rutkowska sklep komisowy Główna 35 151-9

Kolarski stół szafkę pantoflat narzędzia urologiczne kupię oferty wenerolog Rozwój 74-1

Magieli do sprzedania ul. Wólczańska 144. 118-1

Okazyjne tanio Obrazki srebrne złote od 5000 para pierścionki złote i różna biżuterja oraz garderoba nowa i używana Rutkowska sklep komisowy Główna 35 1153-9

Płac do sprzedania w Chojnach dowiedzieć się można ul. Pańska 75 mieszkania 45. 124-1

Proszukuje w całym kraju foliowarunku 2 do 3 wiole oferty proszę nadesłać Łódź ul. Lubelska 8 m 19 F W 122-1

Powóz pojedynczy i lando sprzedam Kilińskiego 28 59-3

Psy pinczerki białe malutkie rasowe młode sprzedam Biuro Renoma Częstochowa 10 12 15 5

Power „Ormarde” wolne koło obręcze nikiowane okazynie sprzedam Cegielniana 68-12 265-1

Szafa okazynie tanio do sprzedania ul. i Maja II m 22 od 3 do 5 pp 182-2

Sprzedam szafę kuchenne urządzenie lustro biurko i dywanik Krucza 4 m 18 125-1

Sklep spożywczy sprzedam nie zle prosperujący przy stacji Chojny Ślązka 26 126-1

Szafę sklepową sprzedam szkladową ul. Tuszyńska 15 sklep 98-2

Sprzedam 7 mórg ziemi w kwadrantowym kawale na której się mieści murowany dom w nim znajduje się restauracja Cena przystępna Brzezińska 118 72-3

Sprzedam 40 par butów i 40 par kamazy odpowiednie dla policji tramwajarzy i kolejarzy wiadomość Aleksandrowska 25 Balicki 100-2

Sklep spożywczy kupię zaraz w okolicy Głównej Nawrot Sienkiewicza lub Kilińskiego Oferty w Rozwoju pod Zaraz 157-2

Sklep spożywczy przy nim pokój do sprzedania Wiadomość Miłsza 4. 120-2

Sprzedaje gospodarz 108 mórg cena 10 mil. mk. 60 mórg cena 8 mil. mk. 10 mórg cena 1 mil. mk. 27 mórg do tego 10 mórg dzierzawy 3 mil. mk. z dobrymi maszynami budynkami i kompletnym żywym i martwym inwentarzem A. Szumigala Nekla pow. Broda Poznańskie stacja Kolei Nekla. 195-1

Sprzedam magle wiadomość ul. Pańska 71. 190-2

Szafy debowe duże jednokolowe przedwajnej roboty zaraz sprzedam Rzgowska 51 u gospodarza. 204-2

Sprzedam sklep spożywczy z pokojem i kuchnią i salonik machonłowy Gubernatorska 12 171-3

Wyzel roczny do sprzedania Kilińskiego 10-8 181-1

Zaraz do sprzedania z powodu wyjazdu dom z zajazdem 15 mórg ziemi, ogród i 15 metrów drzewa budulcowego przy Szoście Łęczyckiej 67 wiadomość na miejscu pośrednictwo wykłaczona 88-2

CHOROBY żołądka kiszki, nerki obstrukcji, hemoroidy leczą Szwajcarskie ziola D-ra Brauera Apteki i składki.

Różne:

AAA Kursy buchalteryjne Pułsta 15-6 Nauki handlowe kursy stenografii, arytmetyki pisma pięknego i pisania na maszynie oc 2 dz-19-5

AAA Na wypłaty franki i różne towary tokiowe Kilińskiego 40-10 front 2 piętro.

Akuzerka Nowakowska Dziełna 54-18. przyjmuje od 9-12 i od 3-6 174-20

Bryły funkcyjnarzusz policji posiadające posady ekspedienta lub inkasenta i t. p. z kaucją 100.000 mk. Oferty składać do Rozwoju pod „Sumienny” 199-3

Ekspedientka poszukuje posady do sklepu kolonialnego Oferty proszę składać do Rozwoju pod „B. A.” 203-5

Farbiarz samodzielny z pierwszorzędnymi praktykami zagranicznymi poszukuje zajęcia Oferty proszę składać Rozwój dla K. Z. 122-1

Inteligentna wdowa była zarządzająca w bufecie kolejowym przyjmująca posadę w większym interesie względnie w dużym domu prywatnym Wiadomość Przejazd 12 u p. Władysławy Solskiej 129-1

Krawczyńni przyjmuję wszelką robotę krawiecką suknie wieczorowe i ślubne po 1500 mk. wykonanie staranne szyje także w domach Przejazd 51-9 138-1

Krawcowa zdolna poszukuje zajęcia w domach Oferty do Rozwoju pod Z. Z. 70-1

Lekcji francuskiego udziela młoda nauczycielka Uniwersytetu Genewski Przejazd 40-11 piąte piętro front 127-1

Masażystka dyplomowana przyjmuje chorych. Komplety gimnastyki leczniczej szwedzkiej dla dzieci i starszych Gabinety kosmetyczny Kilińskiego 77 153-1

Młynarz czeladnik samotny potrzebny zaraz do młyna wodnego w okolicy Łasku Dowieńdziec się szczegółów Łódź Piotrkowska 199 sklep towarów biawatnych W. Kalnowski 102-1

Młody inteligentny człowiek 4 kl. wykształcenie, przedwojny praktykant przedsiębiorcy (wgonja) na selfaktorach posiadający 3-letnią praktykę biurową ostatnio urzędnik państwowy poszukuje dalszej praktyki w przedsiębiorstwie ewentualnie przyjmie pokrewną posadę biurową Łaskawe oferty dla „K. S. w Rozwoju” 192-3

Osoba w średnim wieku posiadająca dobre świadectwa poszukuje miejsca gospodyni w mieście lub na wsi Łaskawe oferty pod „F. O.” do adm. Rozwoju 12-1

Oficer zdemobilizowany (Poznańczyk) poszukuje posady biurowej lub inkasenta Łaskawe zgłoszenia do Redakcji Rozwoju pod „Poznańczyk” 95-1

Potrzebna służąca do wszystkich go Nowo-Cegielniana 40-9 od godziny 12-4 ej 196-2

Potrzebna prasowaczka do pralni Szosa Pabjanička 52 201-5

Potrzebna zdolna pracownica pralni Piotrkowska 88 102-3

Potrzebny człowiek który umie robić wody sodowe zgłosić Kilińskiego 147 oc 2 zd-160-3

Pryjmę na mieszkanie szewca może być z warształem i stolowaniem Piaski Cienna 20-8 obecnie Wrzesińska 12 zastac w południe. 176-1

Poszukuje 2 miliony marek na hipotekę majątku ziemskiego Oferty w Rozwoju sub. Dwa miliony 64-1

Poszukuje praktyki u krawcy lub fryzjera Oferty do adm. sub. Poszukuje 62-9

Poszukuje jednego lub dwóch pokojów z kuchnią ewentualnie zamienię dwa eleganckie pokoje bez kuchni Oferty w Rozwoju pod „B. I.” 164-2

Potrzebny stolarz na budowlane okna i drzwi Przejazd 22 zakład pogrzebowy 25-1

Pragnę pobierać lekcji języka francuskiego u starszej rutynowanej nauczycielki b. inteligentnej chrześcijanki. Bardzo pożądana rodowita francuska Łaskawe oferty sub. „A. S. 35” do 8 b. m. do Rozwoju. 24-1

Potrzebny czeladnik zdolny na męską i damską robotę spółką Dworska 27 front 183-1

Poszukuje w pralni zajęcia mam roczną praktykę prasowania oraz mogę się zająć reperacją bielizny oraz kantorem Oferty pod „Zajęcie” 1

Potrzebna zaraz służąca do wszystkiego z praniem Dziełna 39-7 zastac można od 1-5-177-1

Pragnę pobierać lekcji języka francuskiego u nauczycielki rutynowanej inteligentnej i obywatelki chrześcijanki. Oferty sub. „A. S. 35” 168-1

STUDENT udziela matematyki Kilińskiego 86-3 godzina 1-2 146-1

Student udziela lekcji w zakresie 8-miu klas Gdańska 46 m. 11 85-5

Udziałem niedrogo lekcji dzieciom i dorosłym pojedynczo i zbiorowo Cegielniana 55-4 Z. K. 54-1

Uczeń 8-jej klasy Wyższej Szkoły Realnej udziela lekcji Pułsta 22-10 112-1

W noc Sylwestriowa zginęła torebka czarna damska z monogramem M. D. Łaskawy znalazła zechce takową, odesłać lub choć zwrócić jej zawartość a mianowicie paszport książeczke udziałową i t. p. na imię Marij Daszkiewicz za nagrodę 2000 mk. na ul. Radwalska 40 m. 25 20-1

Zegarmistrz Michał Renczelewski Kilińskiego 187 gwarantowana reperacja ceny niskie Tramwaj №4 (Między Senatorską i Miljonową) 42-5

Z powodu wyjazdu odstąpię mieszkanie z meblami okolicą Górny Rynek, Słowiańska 18-5 parter lewa strona 162-2

Zdolny ślusarz na roboty wodociągowe i wszelkie oraz chłopak który już był w praktyce mogą się zgłosić Sienkiewicza 59 W. Ferliński 210-2

40000 mk. nagrody temu który zwróci mi zagubiony w czwartek złoty zegarek męski na tramwaju 8 adres Lipowa 9 front 2 p. na prawo 189-3

Zagubiono dokumenty

Makiewicz Florian Szosa Pabjanička 25 zagubił kartę bezterminowego urlopu wydaną w Łodzi. 152-2

Parszewski Julian zagubił paszport rosyjski wydaną w gminie Wodzierady. 140-2

Skradziono na Wodnym Rynku sakiewkę mk. 14000 2 fotografe, klucz i paszport niemiecki na imię Marij Jezierskiej z Szewcowiczów. 117/2

Zagubił paszport niemiecki wydany w Łodzi na imię Konstantego Pleszczyńskiego zam. przy ul. Wawelskiej Nr. 34. 119-2

Kosowska Marija zagubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi. 116-2

Pednarkiewicz Regina Grabowa 17 zagubiła paszport rosyjski wydany w Częstochowie. 151-2

Dnia 5. 1 wieczorem zagubił portfel: paszport niemiecki wydany w Łodzi na imię Marka Chojackiego, pozwolenie na broń myśliwską i karta na prawo polowania i książeczka członkowska związku „Praca” Łaskawy znalazca zechce gotówkę zatrzymać, a dokumenty zwrócić do redakcji niniejszego pisma. 145-2

Zgubiono matrykulę na imię Aleksandra Szmidla ucz. kl. VIII-jej Wyższej Szkoły Realnej, 115-2

Zagubiono paszport z portfelem, legitymacją na rower 274 wystawioną dla Tomasza Wachowskiego proszę zwrócić ulica Sienkiewicza 95. 115-2

Wegner Marta, Magistracka 4 zagubiła paszport polski wyd. w Łodzi II | I 1921 r. za Nr. 59 | w. 145-2

Ozdoba Walenty Zawadzka 12 (Bałuty) zagubił paszport niemiecki wydany w Łodzi. —2

Skradziono Antoniemu Orłowskiemu paszport tymczasowy zwolnienie z wojska pol. patent handlowy wydany w Łodzi i portfel z 4-ema tysiącami mkp. 152-2

Lis Antoni Rozwadowska 17 zagubił kartę powołania wyd. w Łodzi 1892 rocznik. 85-2

Pyc Władysław zagubił paszport niemiecki wydany w Łodzi. 81-2

Włodziej Wojciech zagubił paszport rosyjski wydany w gm. Wiskitno. 158-2

Grabowska Mieczysława zagubiła tymczasowy dowód osobisty wydany w Łodzi. 89-2

Kozła Michał zagubił paszport niemiecki wydany w Bielawach. 84-2

Nowicka Bronisława, Ogrodowa 27 zagubiła paszport niemiecki wyd. w Łodzi. 86-2

Henryk Gulder zagubił paszport niemiecki wydany w Łodzi. 82-2

M Rakowiecki zagubił portfel z gotówką i dokumentami, Łaskawy znalazca zechce zatrzymać gotówkę, a dokumenty zwrócić do Administracji „Rozwoju” 93-1

Zgubiono dwa paszporty niemieckie wydane w Łodzi na imię Walenty i Marija Ozdoba. 97-2

CENA OGŁOSZEN PRZED TEKSTEM I W TEKŚCIE — 180 mk. ZWYCZAJNE — 40 mk. NEKROLOGI — 90 mk., KOMUNICYCH PRACY — 4 mk. OGŁOSZENIAZAMIEJSCOWE 50 PROC. DROŻEJ. ZA WYRAZNAJMNIEJ 50 mk. DLA POSZUKUJĄCICH PRACY — 4 mk. OGŁOSZENIAZAMIEJSCOWE 50 PROC. DROŻEJ. ZA GRANICZNE 100 PROC. DROŻEJ. Strońnica przed tekstem i w tekście dla ogłoszeń podzielona na 3 łamy, za tekstem 5 łamów.

ARTYKUŁY bez oznaczenia honorarium uważa Redakcja za bezpłatne. Można zamać wiad „Rozwój” w Zgierz u p. Lacha. w Pabjanicach u p. Zatorskiego ul. Zamkowa.

Każda nowa podwyżka obowiązuje już przyjęte ogłoszenia od dnia zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia.